

Стаднік Н. В.,

старший викладач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж», кандидат педагогічних наук;

Матушевська О. В.,

методист відділу музейної освіти та бібліотечної справи, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»

ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ БАТЬКІВ ДО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ

У статті розкрито значення готовності батьків до виховання дітей раннього віку в контексті формування відповідального батьківства. Обґрунтовано, що інтегрування сімейного і суспільного виховання на науковій основі об'єктивно посилює відповідальність за якість фахової підготовки майбутніх педагогів.

Уточнено сутність понять «готовність до роботи з батьками дітей раннього віку», «формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку». Виявлено соціально-економічні та педагогічні чинники формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку.

Ключові слова: дошкільна освіта, виховання дітей раннього віку, готовність до роботи з батьками дітей раннього віку, формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство знаходиться на етапі стрімкого розвитку технологій, які є активним рушієм для самоактивності, саморуку особистості в суспільстві, що суттєво впливає на розвиток дітей раннього віку.

У Законі України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» [10] визначено, що матері мають право на державну допомогу з догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Унаслідок цього з'явилася можливість виховувати дітей до трьох років у сім'ї. Відповідно підготовці педагогів до роботи з дітьми раннього віку у взаємодії з батьками не приділяється належна увага [9]. Тому перед українським суспільством постала необхідність створення соціальних служб і підготовки фахівців (педагогів і соціальних працівників для вирішення вищезазначених проблем) [20].

Згідно з даними Державної служби статистики України [5], станом на 1 січня 2019 року в Україні функціонує 14 тис. закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО), у яких виховується 1,3 млн дітей. Показники охоплення дітей раннього віку становлять 14,6% від загальної чисельності населення цього віку. Законодавство передбачає ясельні групи чи ясла-садки для дітей від 2-х місяців до 3-х років, але таких ЗДО небагато – як державної, так і приватної форми власності (останні орієнтуються переважно на дітей від 2-3-х років), тому

найчастіше батьки вдаються до послуг няні. У 2017 році частка дітей від 1 до 2 років у яслах склала лише 0,79%. Отже, ті, кому не виповнилося 3-х років, становлять лише 14,6 % від загальної кількості дітей у ЗДО [3; 5]. З огляду на вищевикладене, постає необхідність формування готовності батьків до виховання дітей раннього віку.

Значущими для порушеної нами проблеми є положення Конвенції ООН про права дитини, зокрема – про надання педагогами допомоги молодим сім'ям для забезпечення виживання, захисту й повноцінного розвитку дитини раннього віку.

Результати аналізу теоретичних основ проблеми формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку зумовили необхідність дослідження проблеми готовності батьків до виховання дітей раннього віку в сучасній педагогічній теорії і практиці. У контексті проблеми дослідження окреслено актуальні питання формування готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку в умовах інтегрування України в європейський освітній простір, методологія якого ґрунтується на таких засадах: посилення опіки батьків над дитиною; зміцнення ролі сім'ї як основного виховного чинника; проголошення XXI століття століттям дитини і для дитини; необхідність підвищення рівня правової, медичної та психолого-педагогічної обізнаності батьків щодо піклування й освітнього розвитку дітей раннього та дошкільного віку [5; 15].

Проблемами сучасної дошкільної освіти України, які потребують вирішення, є відсутність системи суспільних впливів на ранній розвиток дитини від народження до трьох років, переважання малоефективних форм взаємодії ЗДО з родинами, відсутність системи роботи з формування відповідального батьківства [5].

У рекомендаціях слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій з теми «Стан і проблеми законодавчого забезпечення розвитку дошкільної освіти в Україні» [16] наголошено на необхідності усвідомлення важливості раннього розвитку дітей, що передбачає розширення соціально-педагогічного патронату сім'ї, у якій зростають діти раннього віку; надання сім'ям, які мають дітей раннього та дошкільного віку, педагогічної допомоги з питань дошкільної освіти та освітнього розвитку дитини; проведення роз'яснювальної кампанії серед батьків і родин, які мають дітей раннього дошкільного віку щодо особливого значення для подальшого розвитку дітей цього періоду; вікових особливостей дітей, ролі і функцій ЗДО в розвитку дитини.

Пріоритетом розвитку дошкільної освіти в Україні є забезпечення її якості та доступності для кожної дитини. Науковці [4; 7; 8] зосереджують увагу на необхідності запровадження в систему дошкільної освіти соціально-педагогічного патронату, що уможливить охоплення дошкільною освітою тих дітей, які з різних причин не відвідують ЗДО; реалізацію сучасних форм роботи з батьками та громадськістю; надання особливого значення розвитку та вихованню дітей із раннього віку; оновлення змісту роботи з батьками, формування забезпечення їхньої психолого-педагогічної підготовки до виховання дітей; створення навчальних програм, видання літератури для батьків тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий вплив на взаємодію сім'ї і ЗДО мають процеси, що відбуваються в суспільстві, системі освіти, у сім'ї. Розробниками Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку [5] указано про необхідність рішучих і послідовних дій держави й суспільства для підвищення якості дошкільної освіти, формування готовності батьків до виховання дітей раннього віку. Освіта дітей раннього й дошкільного віку спрямована на забезпечення її доступності та якості як способу до сталого розвитку та якісного людського капіталу України.

Питання щодо роботи з батьками, які виховують дітей раннього віку, досліджено багатьма вченими. Я. Коменський уперше започаткував доцільність науково-обґрунтованої просвітницької допомоги батькам дітей раннього віку. У працях Ф. Фребеля, К. Ушинського, Є. Водовозова, О. Сікорського, С. Русової, Н. Лубенець, А. Макаренка, В. Сухомлинського представлено концептуальне обґрунтування практичної підготовки матерів і батьків до

виховної діяльності з дітьми раннього і дошкільного віку. Так, предметом постійної уваги В. Сухомлинського [18] були проблеми сімейного виховання та взаємовідносин професійних педагогів із сім'ями вихованців. Таке співробітництво, вважав педагог, буде досить плідним за умов взаємного розуміння мети й завдань виховання, прагнення до їх виконання; не епізодичного, а постійного й систематичного контакту професійних педагогів із родинами; активного залучення батьків до роботи ЗДО; поєднання та взаємозв'язку колективних та індивідуальних форм роботи з батьками вихованців; індивідуального підходу; урахування вікових і соціально-психологічних особливостей дітей.

Питання взаємодії батьків і педагогів, особливостей виховання дітей раннього віку порушено у працях В. Котирло, С. Ладивір, М. Лісіної, Г. Ляміної, Т. Маркової, В. Загик, О. Нікітіної. У доробку вчених щодо особливостей виховання й навчання малюків в умовах родини (Н. Аванесова, Л. Венгер, Н. Ветлугіна, А. Аксаріна, Л. Павлова, С. Попова, О. Проскура, Л. Шибицька, А. Фонарьов, С. Новоселова, Л. Каплан, О. Фонарьова) наголошено на провідній ролі батьків і вихователів у формуванні особистості [2].

Мета статті – розкриття значення готовності батьків до виховання дітей раннього віку в контексті формування відповідального батьківства, підвищення рівня психолого-педагогічної обізнаності батьків щодо піклування й освітнього розвитку дітей цієї вікової категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ранній вік є стартовим періодом у становленні особистості, що відіграє визначальну роль для її подальшого розвитку. Період раннього дитинства триває від народження до трьох років і характеризується швидкими темпами фізичного і психічного розвитку: за перші три роки малюк із горизонтального положення переходить у вертикальне, від абсолютної залежності до перших самостійних дій, набуває умінь і навичок, оволодіває мовленням, засвоює перші моральні норми поведінки [5].

Відбувається становлення й розвиток психічних процесів – сприймання, пам'яті, наочно-дійового мислення, уяви, які забезпечують дитині можливість пізнання світу, навколишніх предметів, їх форми, кольорів, величини, допомагають установлювати причинно-наслідкові зв'язки між предметами й діями, явищами, здійснювати порівняння, узагальнення.

Г. Костюк [6] наголошував, що дитина народжується з певними передумовами для подальшого психічного розвитку. Учений зазначав, що успадковані фізіологічні особливості й риси майбутньої особистості змінюються у процесі подальшого розвитку дитини під впливом піклування про зміцнення її нервової системи, виховання.

Упродовж перших років життя розвиваються всі основні мозкові та фізіологічні структури дитини, від яких залежить подальший розвиток і навчання [8]. Дж. Стілберг [17] наголошує, що в перші три роки прослідковується позитивний вплив активного фізичного розвитку на психічні й розумові якості дитини. Проведення систематичних оздоровлювальних заходів, забезпечення умов для рухової активності малюка позитивно впливає на вищезазначені процеси, тому правильна організація батьками фізичного виховання й розвивального середовища є однією з найбільш суттєвих умов виховання дитини раннього віку.

Однією з особливостей раннього дитинства є підвищена чутливість організму дитини, недостатня функціональна й морфологічна зрілість органів і систем, тому батькам потрібно бути уважними в реалізації можливостей дітей раннього віку [8]. Криза першого року життя зумовлюється суперечністю між інтенсивним фізичним і психічним розвитком немовляти, зміною його горизонтального положення на вертикальне, появою елементарних навичок самостійного харчування, ходінням, діями з предметами та водночас обмеженістю ресурсів малюка, який прагне більшого, ніж може. Тому дорослий виконує роль помічника, посередника, є взірцем для наслідування [13].

Упродовж перших двох років життя, коли відбувається інтенсивний фізичний,

психічний і соціальний розвиток дитини, провідними видами її діяльності є малювання, слухання казок і оповідань, спілкування з дорослими й дітьми, забави, ігри. Початок ходіння пов'язується з високою динамікою пізнавальної активності, зростає самостійність дитини, розширюється коло її інтересів, вона оволодіває мовленням, заявляє про себе і свої бажання. Розвиваються пізнавальні, емоційні та вольові особливості; формуються особистісні якості дитини; особливе значення в цей період життя має емоційний стан дитини: вона потребує ласки, турботи, тепла, відсутність яких може спричинити затримку нервово-психічного розвитку.

Віковими новоутвореннями раннього віку є прямоходіння, розвиток предметної діяльності, оволодіння мовленням, новими видами діяльності, зростання самостійності в освоєнні життєвого простору [8]. Упродовж другого й третього років життя дитини завдання батьків полягає в забезпеченні повноцінного гігієнічного догляду, піклуванні про збереження та зміцнення її фізичного і психічного здоров'я, створення комфортних умов для реалізації природних потреб, збагачення практичного досвіду спілкування [13].

Отже, період раннього дитинства є особливим етапом розвитку дитини, під час якого відбуваються інтенсивні психологічні та фізіологічні зміни, що характеризують своєрідність особистості дитини. Сім'я є необхідним і найсприятливішим природним середовищем для максимального задоволення потреб дитини.

На основі аналізу наукової та психолого-педагогічної літератури робимо висновок, що необхідною умовою виховання дітей раннього віку є здійснення просвітницької діяльності з батьками, у якій мають ураховуватися й вирішуватися конкретні педагогічні проблеми сучасних сімей.

Дослідниками [4] визначено низку причин, які утруднюють взаємодію вихователів і батьків дітей раннього віку: низький рівень психолого-педагогічної культури батьків; нерозуміння самоцінності періоду раннього і дошкільного дитинства та його значення; несформованість педагогічної рефлексії; недостатня інформованість батьків про особливості життя й діяльності дітей у ЗДО, а у вихователів – про умови й особливості сімейного виховання кожної дитини.

Дослідження проблем сімейного виховання здійснювали науковці Т. Алексеєнко, І. Братусь, Г. Лактіонова, Ю. Василькова, Т. Василькова, Т. Кравченко, Т. Куликова, І. Трубавіна, В. Постовий, Л. Тищенко та ін. [2]. На сучасному етапі з'являється все більше праць із педагогіки, психології, фізіології, соціології [7; 19], які переконують у значимості періоду раннього дитинства як найбільш чутливого щодо формування майбутньої особистості, що актуалізує надання просвітницької допомоги батькам у вихованні дитини.

Результати вивчення наукової літератури свідчать про важливість зазначеного вікового періоду у формуванні майбутньої особистості та провідній ролі батьків, сім'ї у цьому процесі.

У результаті наукового пошуку уточнюємо сутність низки понять. Отже, поняття **«готовність до роботи з батьками дітей раннього віку»** розглядаємо як **інтегративну якість особистості, що забезпечує результативну взаємодію педагога з батьками, здатність реалізувати просвітницьку діяльність, спрямовану на формування в батьків прагнення до підвищення своєї теоретичної і практичної підготовленості щодо розвитку і виховання дитини раннього віку, інше – «формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку»** – визначаємо як складне системне утворення, яке функціонує в контексті соціально-педагогічних причин, що зумовлюють необхідність удосконалення освітньої роботи у ЗВО на основі створення відповідних умов підготовки фахівців до формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку.

Науковці Н. Аксаріна, Т. Алексеєнко, Н. Виноградова, О. Кононко, Г. Ляміна, Т. Маркова, М. Щелованов відзначають, що в періоді раннього дитинства закладаються основи подальшого розвитку особистості, що дає можливість однозначно вирішувати

питання про залежність формування особистості дитини від готовності майбутніх дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку [2]. Відсутність у сімейному середовищі сприятливого морально-психологічного клімату, відповідних матеріально-побутових умов і медично-гігієнічного догляду, ігнорування вікових та індивідуальних особливостей дитини, незадоволення її потреби в любові та опіці можуть спричинити низку негативних наслідків як для дитини, так і для суспільства загалом.

Основними причинами невиконання батьками функцій сім'ї вчені вважають соціально-економічні й педагогічні проблеми [14]. До соціально-економічних проблем відносять зростання нестабільності сім'ї, деформацію сімейних стосунків і ціннісних орієнтацій, безробіття, складне матеріальне становище, відсутність необхідних житлових умов, зниження цінності інституту сім'ї в суспільстві, бездуховність.

Як педагогічні проблеми науковцями визначено неготовність батьків до реалізації функцій сім'ї, відсутність чіткої єдиної стратегії виховання дітей у сім'ї, жорстоке поводження з дітьми, недооцінювання батьками важливості періоду раннього дитинства, зниження виховного потенціалу сім'ї, несформованість навичок спілкування під час догляду за дітьми, відсутність бажання самовдосконалюватися й підвищувати рівень загальної та педагогічної культури, несприятливий емоційний і психологічний клімат у сім'ї, втрата довіри батьків до фахового рівня педагогів.

Отже, питання виховання й розвитку дітей раннього віку є актуальним у процесі професійної підготовки майбутніх дошкільних педагогів. Надання просвітницької допомоги батькам дітей раннього віку зумовлює необхідність підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до означеного виду діяльності.

Про необхідність належної допомоги батькам із виховання дітей раннього віку в сім'ї зазначено в Конституції України, законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовому компоненті дошкільної освіти, програмах «Дитина», «Зернятко», «Соняшник», «Українське дошкілля», «Я у Світі», «Оберіг» та інших державних документах.

Просвітницька взаємодія педагогів і батьків дітей раннього віку ґрунтується на положеннях Закону України «Про дошкільну освіту» [11], у якому визначено, що система дошкільної освіти забезпечує розвиток, виховання і навчання дитини, ґрунтується на поєднанні сімейного й суспільного виховання, досягненнях вітчизняної науки, надбаннях світового педагогічного досвіду, сприяє формуванню цінностей демократичного правового суспільства в Україні. ЗДО є осередком поширення серед батьків психолого-педагогічних і фізіологічних знань про дітей раннього і дошкільного віку.

У статті 55 Закону України «Про освіту» [12] стверджено, що виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Значущість порушеної проблеми увиразнено й у статті 3 «Державна політика у сфері дошкільної освіти» Закону України «Про дошкільну освіту» [11], у якій наголошено на державній допомозі сім'ї у вихованні дитини, забезпеченні розвитку й доступності дошкільної освіти.

Зміст дошкільної освіти окреслено в Базовому компоненті дошкільної освіти [1]; його передбачено реалізувати в різних умовах, зокрема й у родинному колі, а також у ЗДО на основі надання педагогічної допомоги родинам вихованців.

У підсумкових документах Спеціальної Сесії Генеральної Асамблеї ООН [15] вказано, що інтереси дітей є першочерговими в усіх реальних справах. Зокрема, у параграфі 4 йдеться про розширення й поліпшення системи комплексного догляду за дітьми раннього віку та їх навчання способом надання послуг і розроблення програм підтримки родин, законних опікунів, осіб, які піклуються про дітей. Зазначено, що сім'я є основним осередком суспільства, який потрібно зміцнювати. Вона має право на різносторонній захист і підтримку, оскільки на неї покладається головна відповідальність за захист, виховання й розвиток дітей. Тому всі суспільні інститути повинні шанувати права дітей, сприяти їх благополуччю, відповідно допомагати батькам, законним опікунам та тим, хто піклується про дітей.

Інтегрування сімейного та суспільного виховання на науковій основі об'єктивно посилює відповідальність за якість фахової підготовки майбутніх педагогів, формування в них знань, умінь і навичок, розвиток професійних якостей відповідно до означених суспільством завдань сім'ї, а також потреб з урахуванням інтересів дитини.

Виконання положень нормативно-правових документів передбачає взаємодію педагогів із батьками вихованців, що зумовлює необхідність перенесення певних функцій професійної діяльності вихователя ЗДО в сімейне середовище. Батьків дітей раннього віку необхідно ознайомлювати зі змістом чинних програм, методиками розвитку дітей на кожному віковому етапі.

Отже, на основі вивчення питання готовності батьків до виховання дітей раннього віку в сучасній педагогічній теорії і практиці, нормативно-правових документів можемо зробити висновок про те, що існує необхідність здійснення просвітницької діяльності фахівців дошкільної освіти для батьків дітей раннього віку з метою їх оптимального розвитку та, відповідно, підготовки майбутніх дошкільних педагогів у ЗВО з означеної проблеми.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. У висновках відзначимо, що питання формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку в умовах інтегрування України в європейський освітній простір є особливо актуальним у системі підготовки фахівців дошкільної освіти в закладах вищої освіти.

Період раннього дитинства є особливим етапом розвитку дитини, під час якого відбуваються інтенсивні психологічні та фізіологічні зміни, що характеризують своєрідність особистості дитини. Сім'я є необхідним і сприятливим природним середовищем для максимального задоволення потреб дитини.

У ході дослідження встановлено безпосередню залежність між основними потребами дітей раннього віку та виконанням батьками своїх функцій, оскільки в означений віковий проміжок закладаються основи подальшого розвитку особистості, а отже, якість процесу формування особистості дитини значною залежить від готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку.

Готовність до роботи з батьками дітей раннього віку розглядаємо як інтегративну якість особистості, що забезпечує результативну взаємодію педагога з батьками, здатність реалізувати просвітницьку діяльність, спрямовану на формування в батьків прагнення до підвищення своєї теоретичної і практичної підготовленості щодо розвитку і виховання дитини раннього віку, а формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку визначаємо як складне системне утворення, яке функціонує в контексті соціально-педагогічних причин, що зумовлюють необхідність удосконалення освітньої роботи у ЗВО на основі створення відповідних умов підготовки фахівців до формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку.

Формування готовності дошкільних педагогів до роботи з батьками дітей раннього віку зумовлює й низка соціально-економічних і педагогічних чинників.

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо здійснення психолого-педагогічного просвітництва майбутніх і молодих батьків дітей раннього дошкільного віку, що потребує ресурсного (наукового, методичного, інформаційного) забезпечення системи дошкільної освіти; розроблення змістових і процесуальних характеристик педагогічного просвітництва батьків та системи забезпечення якості фахової підготовки педагогічних працівників дошкільної освіти щодо формування готовності батьків до виховання дітей раннього віку.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / науковий керівник : А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук ; авт. кол-в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. та ін. Київ : Видавництво, 2012. 26 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf>.
2. Борин Г. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2009. 251 с.
3. Дошкільна освіта. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>.
4. Зверева О. Л., Ганичева А. Н. Семейная педагогика и домашнее воспитание. Москва : Академия, 1999. 160 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Проект / укладачі / автори : Воронов В. А., Гавриш Н. В., Канішевська Л. В. та ін. Київ, 2020. 24 с.
6. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. Київ : Рад. школа, 1989. 608 с.
7. Кочунас Р. С. Основи психологічного консультування ; пер. з лит. Москва : Акад. проект, 1999. 240 с.
8. Лисенко Н. В., Кирста Н. І. Педагогіка українського дошкілля : навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ : Плай, 2002. 331 с.
9. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України : наказ МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: mzo.gov.ua/2018/05/25/nakaz-mon-vid-21-05-2018-509.
10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 № 2811-ХІІ (зі змінами), редакція від 02.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.
11. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 № 2628-ІІІ (зі змінами), редакція від 18.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2628-14>.
12. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VІІІ (зі змінами), редакція від 02.04.2020. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>.
13. Програма розвитку та виховання дитини раннього віку «Зернятко» / наук. керівник О. Л. Кононко. Київ, 2004. 192 с.
14. Родинна педагогіка : навчально-методичний посібник / А. А. Марушкевич та ін. Київ : Видавець ПАРАПАН, 2002. 216 с.
15. Світ, сприятливий для дітей. UNICEF. Параграф 4. 2003. 72 с.
16. Стан і проблеми законодавчого забезпечення розвитку дошкільної освіти в Україні : рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (протокол № 27 від 13 квітня 2020 року). URL: <http://kno.rada.gov.ua/fsview/75479.html>.
17. Стилберг Дж. 125 развивающих игр для детей от 1 года до 3 лет / пер. с англ. П. А. Самсонов ; худ. обл. М. В. Драко. Минск : ООО «Попурри», 2003. 160 с.
18. Сухомлинський В. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. *Вибрані твори : в 5 т.* Київ : Рад. школа, 1976. Т. 1. 656 с.
19. Харченко С. Я. Дидактичні основи підготовки педагогів до соціально-педагогічної діяльності. Луганськ : Альма-матер, 1999. 138 с.
20. Шанскова Т. І. Соціально орієнтована підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2002. 224 с.

Стадник Н. В., Матушевская Е. В. Проблема готовности родителей к воспитанию детей раннего возраста в современной педагогической теории и практике

В статье раскрыто значение готовности родителей к воспитанию детей раннего возраста в контексте формирования ответственного родительства. Обосновано, что интегрирование семейного и общественного воспитания на научной основе объективно усиливает ответственность за качество профессиональной подготовки будущих педагогов.

Уточнено сущность понятий «готовность к работе с родителями детей раннего возраста», «формирование готовности дошкольных педагогов к работе с родителями детей раннего возраста». Выявлены социально-экономические и педагогические факторы формирования готовности дошкольных педагогов к работе с родителями детей раннего возраста.

Ключевые слова: дошкольное образование, воспитание детей раннего возраста, готовность к работе с родителями детей раннего возраста, формирование готовности дошкольных педагогов к работе с родителями детей раннего возраста.

Stadnik, N.V., Matushevskaya, O.V. The Problem of Parents' Readiness for Young Children's Education in Modern Pedagogical Theory and Practice

The article shows that the issues of formation of readiness of preschool teachers to work with young children's parents in the context of integration of Ukraine into the European educational space is particularly relevant in the system of training specialists in preschool education in higher education institutions. The article reveals the importance of parents' readiness to young children education in the context of responsible fatherhood, increasing the level of psychological and pedagogical awareness of parents on the care and educational development of children of this age category.

It is proved that the integration of family and public education on a scientific basis objectively reinforces responsibility for quality of professional training of future teachers, formation of their knowledge, abilities and skills and competency development in accordance with the society of family goals, as well as the needs of taking into account the interests of the child. The essence of the concepts of «readiness to work with young children parents» has been clarified; «formation of readiness of preschool teachers to work with young children's parents».

The reasons that impede interaction between early childhood educators and parents, as well as socio-economic and pedagogical factors of preschool teachers' readiness to work with young children parents have been identified. The necessity of transferring certain functions of the professional activity of the educator of the preschool education institution into the family environment was determined. It is determined that the period of early childhood is a special stage in the development of the child, during which intense psychological and physiological changes that characterize the identity of the child.

A direct correlation between the basic needs of young children and their parents' performance has been established.

Key words: preschool education, early childhood education, readiness to work with young children's parents, formation of pre-school teachers' readiness to work with young children's parents.